

27. 9. 2023

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Procesní nástupce není povinen dopláct soudní poplatek v případě, že se na původního žalobce vztahovalo zákonné osobní osvobození

V rozporu s konstantní judikaturou, která existuje již několik let, se v praxi stále stává, že soudy nesprávně vyzývají procesní nástupce původních žalobců k doplacení soudních poplatků, od kterých byli původní žalobci zákonně osvobozeni. V tomto článku vysvětlujeme, proč je tento postup nesprávný a nabízíme možnosti řešení takové situace.

Zákonné vymezení vzniku poplatkové povinnosti

Ustanovení § 4 zákona č. [549/1991](#) Sb., o soudních poplatcích, v účinném znění („ZSoP“) stanoví pravidla, kdy vzniká poplatková povinnost. Poplatková povinnost obecně vznikne podáním návrhu na zahájení řízení (příp. podáním opravného prostředku) nebo uložení povinnosti zaplatit poplatek. Povinnost zaplatit soudní poplatek nikdy nevznikne tomu, kdo je od soudního poplatku osvobozen podle § 11 odst. 2 ZSoP, jde o tzv. osobní osvobození.[\[1\]](#)

Následkem nesplnění poplatkové povinnosti je podle § 9 odst. 1 ZSoP zastavení řízení.

Proč je procesní nástupce osvobozen od soudního poplatku

Procesní nástupce podle § 107a odst. 3 a § 107 odst. 4 OSŘ musí přijmout stav řízení, který tu byl v době jeho přistoupení. Z toho plyne, že pokud nevznikla poplatková povinnost původnímu žalobci, pak nemůže vzniknout ani procesnímu nástupci.

Otázkou, zdali má procesní nástupce povinnost doplatit soudní poplatek za podání odvolání, od kterého byl původní žalobce podle § 11 odst. 2 ZSoP osvobozen, se zabýval Nejvyšší soud ČR, který v usnesení z 17. prosince 2015, sp. zn. 29 Cdo 144/2015, uzavřel: „neměl-li povinnost zaplatit soudní poplatek za odvolání původní žalobce [neboť byl od jeho placení osvobozen podle § 11 odst. 2 písm. n) zákona o soudních poplatcích], nemá tuto povinnost ani jeho procesní nástupce, který do řízení vstoupil podle § 107a o. s. ř. až po podání odvolání.“

Tento závěr Nejvyššího soudu ČR byl následně – zcela pochopitelně – potvrzen i ve vztahu k řízení před soudem prvního stupně.[\[2\]](#) Privilegium osobního osvobození od další poplatkové povinnosti za úkony učiněné v budoucnu ale na procesního nástupce nepřechází. To ve výsledku znamená, že procesní nástupce nebude nadále osvobozen od soudních poplatků, pokud poplatková povinnost vznikla jeho následnými vlastními podáními po vstupu do řízení.[\[3\]](#)

Nežádoucí praxe obecných soudů

V praxi se však běžně stává, že obecné soudy po procesním nástupnictví vyzvou procesního nástupce

k doplacení soudního poplatku, od kterého byl původní žalobce osvobozen. Tento postup je však nesprávný. Účinná řešení, jak se proti tomuto postupu bránit jsou v zásadě čtyři.

První možností je zaslat soudu neformální žádost o změnu či zrušení výzvy k doplacení soudního poplatku. Výzva k zaplacení soudního poplatku je totiž podle judikatury Nejvyššího soudu ČR usnesením, kterým se upravuje vedení řízení^[4], a tedy jím soud není podle § 170 odst. 2 OSŘ vázán. U takového usnesení je připuštěna jeho změna nebo zrušení, a to prostým vydáním usnesení s odlišným obsahem.^[5] Záleží však pouze na soudu, zdali takto podané žádosti vyhová, či nikoliv.

Druhá možnost je přípustná pouze v případě, že výzvu k zaplacení soudního poplatku vydá vyšší soudní úředník. Proti tomuto rozhodnutí je možné podat ve lhůtě 15 dnů námitky, a to podle § 9 odst. 2 zákona č. [121/2008](#) Sb., o vyšších soudních úřednících, v účinném znění. O námitkách pak rozhoduje předseda senátu, který rozhodnutí potvrdí nebo změní.

Třetí možností, nešikovnou ale funkční, je nesprávně vyměřený soudní poplatek zaplatit a následně podat návrh na jeho vrácení, soud má povinnost nesprávně vyměřený soudní poplatek vrátit podle § 10 odst. 2 ZSoP. Detailnější popis procesu vymáhání vrácení tohoto poplatku v případě, že soud, který ho vyměřil, s jeho vrácením nebude souhlasit, ale již přesahuje zamýšlený rozsah tohoto článku.

Poslední možností, a podle našeho názoru adekvátní, je soudní poplatek nezaplatit a vyčkat než soud podle § 9 odst. 1 ZSoP řízení zastaví. Proti usnesení o zastavení řízení je totiž přípustné odvolání, a tedy je možné se bránit v odvolacím řízení. Petit odvolání by měl pak znít na změnu usnesení o zastavení řízení tak, že řízení se nezastavuje.

Daniel Krejčí,
právní asistent

GLATZOVA & Co.

[GLATZOVA & Co., s.r.o.](#)

Betlémský palác
Husova 5
110 00 Praha 1

Tel.: +420 224 401 440
e-mail: office@glatzova.com

---

^[1] Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 12. 2015, sp. zn. 29 Cdo 144/2015

^[2] Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 6. 2019, sp. zn. 25 Cdo 1396/2019

^[3] Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 12. 2015, sp. zn. 29 Cdo 144/2015 a Usnesení Nejvyššího

soudu ze dne 20. 6. 2019, sp. zn. 25 Cdo 1396/2019

[4] Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 5. 2020, sp. zn. 30 Cdo 870/2019

[5] HRNČIŘÍK, Vít. § 170 [Vázanost soudu usnesením]. In: SVOBODA, Karel, SMOLÍK, Petr, LEVÝ, Jiří, DOLEŽÍLEK, Jiří a kol. Občanský soudní řád. 3. vydání (1. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2022, marg. č. 4.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Dvě kiwi denně: EU schválila první zdravotní tvrzení pro čerstvé ovoce](#)
- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Darování pro případ smrti nemovité věci zapsané v katastru nemovitostí a určení výše odměny soudního komisaře](#)
- [Flotilová novela: Kdo a kdy musí nově získat licenci k distribuci pojištění?](#)
- [Nová pravidla pro ground handling v EU a jejich dopady na letecký sektor](#)
- [Právní due diligence nemovitostí: na co se v praxi skutečně zaměřit](#)
- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do korporační autonomie](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 32.: Konkurenční doložka](#)
- [Skryté ujednání v realitní smlouvě - zbytečná hra na schovávanou](#)
- [Odpovědnost člena voleného orgánu dle § 159 OZ a vymezení škody způsobené právnícké osobě](#)